

Saaristomeren kansallispuiston järjestyssääntö

Vahvistettu

29.10.2025

Lainvoimainen

11.12.2025

Pinta-ala (ha)

53 465

josta vesialuetta (ha)

48 610

Sijainti

Maakunta	Kunta
Varsinais-Suomen maakunta	Kemiönsaari
Varsinais-Suomen maakunta	Parainen

Perustamissäädökset

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki Saaristomeren kansallispuistosta	645/1982
Laki Saaristomeren kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta	524/2023
Laki Saaristomeren kansallispuistosta annetun lain 1 ja 3 pykälän muuttamisesta	130/1991
Asetus Saaristomeren kansallispuistosta annetun asetuksen 7 pykälän 2 momentin muuttamisesta	577/1995
Saaristomeren meripuolustusalueen esikunnan ilmoitus	0/2014

Alueen suojelun perusteet

Kansallispuisto on perustettu Saaristomeren luonnon ja kulttuurin suojelemiseksi, niihin liittyvien perinteisten luonnonkäyttötapojen turvaamiseksi, elävän saaristoyhteisön säilyttämiseksi sekä ympäristöntutkimusta ja yleistä luonnonharrastusta varten.

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (9/2023) 58 § nojalla antanut tämän Paraisten kaupungissa ja Kemiönsaaren kunnassa sijaitsevan Saaristomeren kansallispuiston käyttäjiä koskevan järjestyssäännön. Kansallispuisto on perustettu 20.8.1982 annetulla lailla (645/1982). Perustamislakia on muutettu 17.1.1991 annetulla lailla lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta sekä 29.3.2023 annetulla lailla Saaristomeren kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta (524/2023).

Kansallispuiston alueen muodostavat perustamislain määrittelemän kartan osoittaman rajauksen sisällä olevat valtion omistamat maa- ja vesialueet sekä kansallispuistoon myöhemmin liitetyt alueet. Tämä järjestyssääntö koskee myös mahdollisia muita alueita, jotka liitetään kansallispuistoon tämän järjestyssäännön vahvistamisen jälkeen.

Tämä järjestyssääntö sisältää ne määräykset ja ohjeet, jotka alueella kulkijoiden tulee tietää ja tuntea. Järjestyssääntöön on otettu eri laeista johtuvia määräyksiä, jotka koskevat alueen käyttäjiä. Järjestyssäännössä on myös määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena ja maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Järjestyssäännön määräykset noudattavat periaatteita, jotka on esitetty ympäristöministeriön 13.5.2025 vahvistamassa Saaristomeren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Tällä päätöksellä kumotaan Metsähallituksen 16.4.2001 antama Saaristomeren kansallispuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023), laki Saaristomeren kansallispuistosta (675/1982), laki Saaristomeren kansallispuistosta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta (130/1991) ja Laki Saaristomeren kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta (524/2023).

Muu lainsäädäntö

Yllä mainittujen lisäksi järjestyssääntöön on otettu alueen käyttäjiä koskevia määräyksiä seuraavista säädöksistä: järjestyslaki (612/2003), jätelaki (646/2011), kalastuslaki (379/2015), kokoontumislaki (530/1999), metsästyslaki (615/1993), muinaismuistolaki (295/1963), pelastuslaki (379/2011), Maastoliikennelaki 4 § ja laki Metsähallituksesta (234/2016).

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Saaristomeren kansallispuistossa on kielletty:

- 1) rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen (luonnonsuojelulaki 49 §)
- 2) maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen (luonnonsuojelulaki 49 §)
- 3) sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen (luonnonsuojelulaki 49 §)
- 4) luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen (luonnonsuojelulaki 49 §)
- 5) roskaaminen (jätelaki 72 §)
- 6) muita ihmisiä häiritsevän toiminnan harjoittaminen (järjestyslaki 3 §)
- 7) kiinteiden muinaisjäännösten tai raunioiden vahingoittaminen (muinaismuistolaki 1 §)

- 8) koirien tai muiden kotieläinten pitäminen irrallaan lukuun ottamatta metsästyksen yhteydessä käytettäviä koiria (metsästyslaki 53 §, luonnonsuojelulaki 49 §) sekä
- 9) muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen taikka alueen perustamistarkoitukseen (luonnonsuojelulaki 49 §).

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomais määräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: linnuston pesimä- rauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.–31.7. Jurmon ja Utön rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Estrevlarna, Ömsarsten, Skalmören, Nisskläpp, Labbåda, Flintbåda, Gaddarna, Ivarsharu, Lilla Hamnskär, Svartkläppen, Stora Lekattskär, Kolmen, Släta Lekattskär, Långgrund, Dömmaskär, Svarta Sundskär, Hottan, Stora Sundskär, Moringgrundet, Lilla Rödsjär, Stora Rödsjär, Tvåkobbarna, Lökharu, Österkläppen, Örsjär, Örsjärns ören, Gropskär, Ulvingen, Alunskär, sekä näihin liittyvät nimettömät karit. Jurmon pääsaaren rajoitusosalla (saaren länsiosa) on miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen kielletty 1.1.–31.12. lintujen levähdys- ja ruokailurauhan turvaamiseksi. Rajoitusosat on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimä- rauhan turvaamiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättä- minen on kielletty 1.4.–31.7. Aspön ja Brunskärin rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Aspön Västra Skärgården paitsi suurimmat saaret ja Brunskärin kylän eteläinen luotoalue: Krummarna, Tordmule- kläpparna, Vitlandet, Flakaskärsgrunden, Pölsan, Pölskläppen, Sjulkläppen, Köpmanskären, Laxgrunden, Portkläpparna, Fränukläpparna, Stacksskärs harun, Rödharu, Södra Röngharu, Södra Fjärdskär, Fjärdskärs kobben, Skorvskär, Rödskären, Moringharu, Stenkläppen, Södra Vitharu, Västerkläppen, Svartkläppen, Svartkläpp kobben, Ståtbådan, Mörgrundet, Disken, Mårgrundet, Gäddskallen, Vidkobben, Tistronkobben, Stockkläppen, Slagören sekä näihin liittyvät nimettömät karit. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimä- rauhan turvaamiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättä- minen on kielletty 1.4.–31.7. Morgonlandetin luoteiskärjen rajoitusosalla. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimä- rauhan turvaamiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.–31.7. Gullkronan rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Vitharuna, Rödharu, Skallögländen, Konungskär, Konungskärs harun, Konungskärs kobben, Skogslandet, Långharun, Högharun, Västerkläpparna, Mossakassen, Remmargrundet sekä näihin liittyvät nimettömät karit. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: linnuston pesimä- rauhan turvaamiseksi maihinnousu liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.–31.7. seuraavilla Ölmosin rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Kälkklobb, Tallören, Sandskärsin länsikärki sekä näihin liittyvät nimettömät karit. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: linnuston pesimä- rauhan turvaamiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.–31.7. Vänön rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Långa Måsskär, Långmåsgrunden, Höga Måsskär, Västra Måsskär, Klobben sekä näihin liittyvät nimettömät karit. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Ihmishäiriölle herkkien lajien suojelemiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.2.–31.07. seuraavilla Ådön rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Flatgadden, Höggadden, Lillön, Klöttret, Långökobben, Matmoran, Hummelkläpparna, Askskär, Askskärs kläpparna, Lederskär, Granskär, Granskärs haru, Grålandet sekä näihin liittyvät nimettömät karit. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Ihmishäiriölle herkkien lajien suojelemiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.2.–15.6. seuraavilla Salpausselän rajoitusosan kohteilla: Tofsharu, Snäckörarna, Tinnören, Simonsharun, Simonsharu kobben, Limskär, Långörs harun, Oxharu, Notvarpharun, Rönnharun, Edonskär, Nagelören, Södra Tjuckan, Norra Tjuckan, Bergören, Rönnören, sekä näihin liittyvät nimettömät karit ja luodot. Lisäksi liikkuminen kielletty 400 metriä lähempänä rantaa Simonsharulla ja Simonsharu kobbenilla 1.2.–15.6. Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimärauhan, hylkeiden suojelemiseksi sekä rannikon että merellisten luontotyyppien luonnon tilan turvaamiseksi maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.1.–31.12. seuraavilla Trunsön, Sandholmin ja Borstön sekä Grimsörarnan rajoitusosien kohteilla: Borgen, Långskär, Norra Sumpskär, Glasaskär, Bosskär, Löpskär, Storskär, Egelskär, Hamnkläppen, Grabbaskläppen, Svensör, Kalkskär, Lilla Kalkskär, Alskär, Skitun, Vitskär, Karpharu, Gölsören, Garpharun, Bredkläppen, Långören, Stenkläppen, Svartklobben, Sprängharu, Sundskär, Petklobben, Rysskläppen, Lilla Stubbskär, Stubbskärs kobborna, Stora Stubbskär, Släta Måsskär, Gråkläppen, Gråkläpp grynorna, Vitningen, Pattakläpp, Härbärgs kläppen, Rosinahällarna, Namnlösan, Smedskären, Storsör, Småsörarna, Gadden, Skeppsbådarna, Storharun, Lillharun, Fallbådan, Knivlägnan, Stora Salskär, Lilla Salskär, Salskärs kläpparna, Sandören, Ståtbåda, Kummelskären, Ådskär, Tärskläppen, Gålören, Grisselborgen, Stenskar, Labbskär, Fjärdblekorna, Gudinggrund, Kalskär, Sivalskär, Långskär, Laxkobben, Labbharu, Lotan, Blålängnan, Ålbåda, Klovgadd, Klovgadd bådan, Norra Grimsörrar, Grimsörrar, sekä näihin liittyvät nimettömät karit ja vesialueet. Rajoitusosat on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.	Luonnonsuojelulaki 56 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Leiriytyminen	Tilapäinen leiriytyminen on sallittu vain sitä varten osoitetuilla telttailualueilla. Telttailualueilla ja retkisatamissa tulee yöaikaan (klo. 23–07) huomioida muiden käyttäjien nukkumarauha. Muita ihmisiä häiritsevän toiminnan harjoittaminen on kielletty.	Luonnonsuojelulaki 49 ja 56 § Järjestyslaki 3 §
Pyöräily	Pyöräily on kielletty kulumiselle herkän luonnon ja laiduneläinten suojelemiseksi lukuun ottamatta liitekarttaan merkittyjä ajoteitä Öron ja Jungfruskärin saarilla.	Luonnonsuojelulaki 56 §

Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Marjojen ja hyötysienien poimiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä.	Luonnonsuojelulaki 50 ja 56 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuvaan eläinten tappamiseen ja pyydystämiseen sekä eläinten pesien, sienien, kasvien tai niiden osien ja kivennäisnäytteiden ottamiseen.	Luonnonsuojelulaki 51 §
Metsästys	Minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on sallittua metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti. Hirven ja valkohäntäkauriin ajaminen metsästyksen yhteydessä sekä haavoittuneen eläimen lopetus ja alueelle sen ulkopuolella tapahtuvaan metsästykseen liittyvässä tilanteessa kuolleen riistaeläimen haltuun ottaminen on sallittu noudattaen, mitä metsästyslaissa säädetään.	Luonnonsuojelulaki 50 §
Metsästys	Metsähallituksen luvalla saa vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia ja poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa.	Luonnonsuojelulaki 51 §
Metsästys	Sen estämättä, mitä luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, Saaristomeren kansallispuistossa yhteistoiminta-alueeseen kokonaan tai osittain kuuluvissa kylissä vakinaisesti asuville on oikeus Metsähallituksen luvalla metsästä metsästyslain (615/1993) mukaisesti.	Laki Saaristomeren kansallispuistosta 645/1982 1 a §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Kalastus	Kalastus on sallittua kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti ja Metsähallituksen luvalla muutoinkin, elleivät liikkumisrajoitukset niitä estä.	Luonnonsuojelulaki 50, 51 ja 56 § Kalastuslaki 5 ja 7 §
Viranomaistoiminta	Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitetulla erätarkastajalla on oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- ja muut välineet, joita on käytetty tai ilmeisesti aiotaan käyttää vastoin luonnonsuojelualuetta koskevia rauhoitussäännöksiä tai -määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee luonnonsuojelualueelta luvattomasti pyydystettyjä eläimiä ja luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä luonnonsuojelualueelta ei saa ottaa tai siellä käyttää.	Luonnonsuojelulaki 133 §
Viranomaistoiminta	Kansallispuistossa saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä maanpuolustuksen, Rajavartiolaitoksen tehtävien, pelastustoiminnan, ihmisiin tai eläimiin tarttuvien tautien ja kasvintuhoojien torjunnan tai eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin sekä kaataa naapurikiinteistölle ilmeistä vaaraa aiheuttava puu. Toimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei niillä aiheuteta alueen perustamistarkoitukselle suurempaa haittaa, kuin on välttämätöntä. Liikkumista ja maastokulkuneuvojen käyttöä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia, eivätkä poliisi-, pelastus- ja palontorjuntatehtävissä tai vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia.	Luonnonsuojelulaki 50 ja 56 §, Maastoliikennelaki 4 §
Viranomaistoiminta	Saaristomeren kansallispuistossa saa harjoittaa Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien edellyttämää toimintaa ja kehittää sitä.	Laki Saaristomeren kansallispuistosta 645/1982 1 b §
Ilma-aluksella laskeutuminen	Metsähallitus voi myöntää luvan ilma-aluksella laskeutumiseen.	Luonnonsuojelulaki 51 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi määräämillään ehdoilla luovuttaa kotitarvekäyttöön kansallispuiston yhteistoiminta-alueella asuville ja erityisestä syystä muillekin saaristolaisille kansallispuiston alueelta puuta ja karjan rehua.	Laki Saaristomeren kansallispuistosta 645/1982 1 a §

Muut määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Tulenteko	Tulenteko on sallittu vain tähän tarkoitukseen osoitetuilla paikoilla ja käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulenteko on kielletty maastopalovaroituksen aikana muualla kuin hormillisilla keittokatoksilla.	Pelastuslaki 6 §
Järjestetyt tapahtumat	Metsähallitus voi myöntää suostumuksen yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen ja muuhun niihin verrattavaan toimintaan.	Kokoontumislaki 13 §
Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Kansallispuiston reittien ja rakenteiden hyödyntäminen yritystoiminnassa edellyttää luontomatkailun yhteistyösopimusta Metsähallituksen kanssa.	

Liitteet

Liitekartta

Järjestysaaltalue
Liikkuminen, maihinnousu ja miehittämättömien ilma-alusten (dronit) lennättäminen rajoitusaikana kielletty
Pyöräily sallittu ajoteilla

Jungfruskär
 Jungfruskär.
 Pyöräily sallittu ajoteilla.

Aspön ja Brunskärin rajoitusosa.
 Maihinnousu ja liikkuminen kielletty 1.4. - 31.7.

Adön rajoitusosa.
 Maihinnousu ja liikkuminen kielletty 1.2. - 31.7.

Simonsharu kobben
 Simonsharun

Salpausselän rajoitusosa.
 Maihinnousu ja liikkuminen sekä liikkuminen Simonsharun saarilla 400 m lähempänä rantaa on kielletty 1.2. - 15.6.

Vänön rajoitusosa.
 Maihinnousu ja liikkuminen kielletty 1.4. - 31.7.

Oro.
 Pyöräily sallittu ajoteilla.

Hangö västra fjärd
 Hangön läänin saika

Morgonlandetin rajoitusosa.
 Maihinnousu ja liikkuminen kielletty 1.4. - 31.7.

Trunsön, Sandholmin ja Borstön sekä Grimsöarnan rajoitusosat.
 Maihinnousu ja liikkuminen kielletty 1.1. - 31.12.

Jurmon pääsaaren rajoitusosalla miehittämättömien ilma-alusten (dronit) lennättäminen kielletty 1.1. - 31.12.

Jurmon ja Utön rajoitusosa.
 Maihinnousu ja liikkuminen kielletty 1.4. - 31.7.

0 5 10 20
 Kilometriä

© Metsähallitus 2024, © Maanmittauslaitos 2024